

Sygn. akt VII U 745/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Małgorzata Kowalska

Protokolant Agnieszka Goluch

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2016 roku w Lublinie

sprawy S. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 26 lutego 2014 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala S. K. (1) prawo do emerytury od dnia (...)roku.

Sygn. akt VII U 745/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 lutego 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił S. K. (1) przyznania prawa do emerytury, ponieważ nie spełnił on warunków niezbędnych do ustalenia takiego świadczenia, określonych w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.) oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). W uzasadnieniu decyzji wskazano, że wnioskodawca nie udowodnił 15 - letniego okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz nie udowodnił ogólnego stażu pracy wynoszącego na dzień 1 stycznia 1999 roku 25 lat. (k. 18 ae).

Odwołanie od tej decyzji złożył S. K. (1). Wniósł o zaliczenie mu jako pracy w warunkach szczególnych okresu od 1 września 1975 roku do 30 października 1995 roku w(...) w B. P. na stanowisku malarza konstrukcji stalowych na wysokości oraz okresu od (...)roku tj. okresu nauki w Szkole (...) w S. do ogólnego stażu pracy, a także okresu od 1 stycznia 1970 roku do 31 sierpnia 1973 roku jako okresu uzupełniającego z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców (k. 2-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując, iż okres pracy w szczególnych warunkach nie został uznany za udowodniony z powodu braków w świadectwie dokumentującym ten okres. Okresu nauki zawodu nie uwzględniono w okresach składkowych gdyż brak jest indywidualnej umowy o naukę zawodu. Nadto nie zaliczono wnioskodawcy okresów pracy w gospodarstwie rolnym wobec braku zaświadczenia potwierdzającego,

że rodzice skarżącego byli właścicielami gospodarstwa rolnego oraz czy wnioskodawca była zameldowany w spornym okresie w tym gospodarstwie (k. 5-6 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

S. K. (1), urodzony (...), wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury złożył w dniu(...)roku (wniosek – k. 1-3 a.e.). We wniosku oświadczył, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz zgromadzonych w aktach rentowych i kapitałowych organ rentowy ustalił, iż wnioskodawca legitymuje się, na dzień 1stycznia 1999 roku, łącznym okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym 23 lata, 3 miesiące i 11 dni. Nie zaliczono żadnego okresu do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, z uwagi na braki w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych (vide karta przebiegu zatrudnienia – k 16 a.e., zaskarżona decyzja k. 17 a.e.).

W toku postępowania Sąd ustalił, iż rodzice skarżącego F. i M. małż. K. posiadali w latach 1970 – 1973 gospodarstwo rolne o powierzchni 13,42 ha położone w obrębie wsi W., gmina K.. Było to gospodarstwo wielotowarowe – uprawiano zboże, ziemniaki, hodowano 5-6sztuk krów, kilkadziesiąt sztuk świń i drób. W dniu(...) roku S. K. (1) ukończył 16 lat. Mieszkał wówczas z rodzicami w W., uczył się jednocześnie w (...) Szkole Rolniczej w R., oddalonej od miejscowości zamieszkania skarżącego o 9,5 km (vide k. 14-16 a.s., wyjaśnienia wnioskodawcy k. 22v-23 a.s.).

Skarżący codziennie dojeżdżał do szkoły autobusem (...). Wyjeżdżał z domu o godzinie 7 rano. Przed wyjazdem pomagał rodzicom w obrządku, zajmowało mu to około godziny. Jak wracał ze szkoły również pracował w gospodarstwie. W zimie pracował przy obrządku, omłotach, w lecie uczestniczył we wszystkich pracach polowych, wyprowadzał krowy na pastwisko i wykonywał obrządek. Praca ta zajmowała co najmniej 4 godziny dziennie, w okresie żniw pracował zaś do wieczora (wyjaśnienia wnioskodawcy k. 22v-23 a.s., zeznania świadków: J. K. k. 62 a.s. oraz M. A. (1) k. 52-62v a.s.).

W W. S. K. (1) mieszkał do końca sierpnia 1973 roku, po czym od września wyprowadził się do S. w związku z podjęciem nauki w Zasadniczej(...) (...) w S.. Jednocześnie od dnia 3 września 1973 roku podpisał z Przedsiębiorstwem Budownictwa (...) w S. umowę o pracę jako uczeń zawodu. Naukę i pracę na tym stanowisku kontynuował do dnia 20 czerwca 1975 roku, następnie zatrudniono go na stanowisku malarza, na którym pracował do dnia 31 lipca 1975 roku. W ramach zatrudnienia jako uczeń wnioskodawca pracował w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w S. codziennie od godziny 7 do godziny 15, zajęcia w szkole rozpoczynały się dopiero po godzinie 15. Była to szkoła zawodowa dla pracujących, skarżący w chwili rozpoczęcia nauki był już pełnoletni (vide zaświadczenie o zameldowaniu k. 14 a.s., świadectwo pracy k. 6 a.e. oraz k. 13 a.s., świadectwo ukończenia (...) w S. k. 7 a.e., akta osobowe k. 31 a.s., zeznania świadka J. M. k. 62v-63 a.s.).

Od dnia 1 września 1975 roku S. K. (1) podjął zatrudnienie w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B. na stanowisku malarza, początkowo na 14 – dniowy okres próbny następnie na czas nieokreślony (vide umowa o pracę k. 4 akt osobowych, na karcie 33 a.s.). Następnie przeniesiono skarżącego na stanowisko montażysty rusztowań rurowych. W Przedsiębiorstwie tym odwołujący pracował do dnia 30 października 1995 roku (vide świadectwo pracy k. 9 a.e.).

Przez cały okres zatrudnienia wnioskodawca wykonywał czynności polegające na montowaniu oraz malowaniu i zabezpieczaniu antykorozyjnym konstrukcji na wysokościach. Zajmował się ponadto remontowaniem np. kotłowni czy dachów i wówczas czyścił konstrukcje metalowe i zabezpieczał na nowo (zeznania wnioskodawcy – k. 73v a.s. w związku z k. 22v-23 a.s., zeznania S. K. (2) – k. 44v-45 a.s.).

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o powołane wyżej dokumenty, zeznania wnioskodawcy i świadków, które podzielił albowiem są one ze sobą spójne, wzajemnie się uzupełniają, nie zawierają sprzeczności. Świadek S. K. (2) pracował ze skarżącym w sporny okresie w jednej brygadzie, zajmował się montażem i malowaniem konstrukcji stalowych na wysokościach, czyli wykonywał te same czynności co skarżący. Z kolei świadek J. M. rozpoczął razem ze skarżącym naukę w (...) dla Pracujących w S., pracował tam też razem z wnioskodawcą w tym samym okresie. ZUS

zaliczył świadczeniowemu okres nauki w szkole od ogólnego stażu pracy (vide akta ZUS dot. świadka). J. K. oraz M. A. (2) byli natomiast sąsiadami odwołującego w okresie kiedy mieszkał on w W. z rodzicami i pomagał w pracach rolniczych.

Akta osobowe przechowywane są przez uprawniony podmiot, wiarygodność dokumentów w nich zawartych nie budzi wątpliwości.

Stosownie do treści z art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748, ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 67 lat dla mężczyzn urodzonych po dniu 30 września 1953 roku .

Wnioskodawca nie ukończył 67 lat, zatem nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia mu prawa do emerytury w oparciu o powołany przepis.

Natomiast w myśl art. 46 w związku z art. 32 cyt. ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku, a przed dniem 1 stycznia 1969 roku będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż wskazany, jeżeli nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego i warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 roku. Przy czym wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których wymienionym osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Według § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

S. K. (1) do dnia 31 grudnia 2008 roku nie osiągnął wymaganego przez cytowany przepis wieku emerytalnego – 60 lat.

Jednakże zgodnie z art. 184 ust. 1 wymienionej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego m.in. w art. 32 ustawy (tj. 60 lat dla mężczyzn), jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 ustawy, tj. wynoszący dla mężczyzn 25 lat, w tym wymagany w przepisach dotychczasowych okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (15 lat). Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (art. 184 ust. 2 ustawy).

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w przepisach są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okoliczności te stwierdza zakład pracy.

W myśl § 21 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49, ze zm.) obowiązującego w dacie wydania decyzji, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 roku w sprawie II UK 21/10 (LEX nr 619638) wskazał, że „dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników

zatrudnionych szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze” (podobnie wyrok SN z dnia 19 maja 2011 roku, III UK 174/10 LEX nr 901652).

Wnioskodawca przedłożył za sporny okres organowi rentowemu świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, jednakże nie zawierało ono podstawowych danych. Jednakże mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, tj. zeznania wnioskodawcy, świadków oraz akta osobowe z zakładu pracy, brak stosownego świadectwa nie stoi na przeszkodzie w uznaniu spornych okresów pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach, bowiem dla takiego zakwalifikowania określonej pracy istotne znaczenie ma rodzaj faktycznie wykonywanych czynności. Należy mieć bowiem na uwadze, że wadliwe udokumentowanie zatrudnienia nie wyklucza faktu, że pracownik rzeczywiście wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Obowiązek sporządzenia poprawnego świadectwa potwierdzającego powyższe okoliczności obciąża pracodawcę. W przypadku, gdy pracodawca taki nie istnieje w chwili ubiegania się o prawo do emerytury skorygowanie tej dokumentacji nie jest już możliwe.

Pracę wnioskodawcy w okresie od 1 września 1975 roku do 30 października 1995 na stanowiskach malarza oraz montażysty rusztowań rurowych należy zakwalifikować jako prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości oraz prace malarskie konstrukcji na wysokości wskazane w wykazie A, dziale V, poz. 5 i 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Natomiast stosowne stanowiska monterów urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości oraz malarza konstrukcji metalowych i urządzeń przemysłowych widnieją w dziale V, poz. 5 pkt. 1 oraz poz. 6 pkt 1 załącznika do Zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MB z dnia 6 grudnia 1983 r.).

Odnosząc się natomiast do okresu zatrudnienia wnioskodawcy od dnia(...)roku (1 rok, 9 miesięcy i 17 dni) Sąd uznał, iż okres ten należy zaliczyć wnioskodawcy do okresów składkowych ogólnego stażu pracy. Wnioskodawca niewątpliwie pracował wówczas w ramach stosunku pracy, naukę zaś kontynuował po godzinach pracy. Była to szkoła zasadnicza dla pracujących. Wnioskodawca rozpoczynając naukę oraz pracę w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w S. był już osobą pełnoletnią. Posiada z tego okresu świadectwa pracy oraz zachowały się akta osobowe. Są one wystarczającym dowodem na okoliczność zatrudnienia skarżącego w tym okresie. Nadto wskazać należy, iż uczący się i pracujący wówczas z wnioskodawcą świadek ma zaliczony ten okres na podstawie samego zaświadczenia pracodawcy.

W tej sytuacji w ocenie Sądu S. K. (1) legitymuje się wymaganym 15 - letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach oraz 25- letnim ogólnym stażem pracy.

W tym miejscu zaznaczyć należy, iż wobec udowodnienia w niniejszym postępowaniu 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku, bezprzedmiotowe stało się rozstrzygnięcie odnośnie przebytych przez skarżącego okresów uzupełniających z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców.

S. K. (1) w dniu (...) roku ukończył 60 lat. Na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił ponad 25 - letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym ponad 15 - letni okres pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, Spełnia zatem wszystkie warunki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w oparciu o art. 184 cyt. ustawy. W tej sytuacji zasadnym jest ustalenie skarżącemu prawa do tego świadczenia od daty złożenia wniosku o emeryturę (art. 129 ust. 1 cyt. ustawy), tj. od dnia(...)roku.

Mając powyższe na uwadze oraz na podstawie powołanych przepisów i na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.